

22. JÉZUS PÉLDÁT AD AZ IMÁDSÁGOS ÉLETRE

(Mt 6,5–6)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom:

Goppelt, Leonhard: Az Újszövetség teológiája. Budapest, 1992, Református Zsinati Iroda Tanulmányi Osztálya.

Schweizer, Eduard: Das Evangelium nach Matthäus. Göttingen, 1986, Vandenhoeck und Ruprecht.

Tarjányi Béla: Jézus imái in <http://vigilia.hu/regihonlap/2009/5/tarjanyi.htm>)

Jézus imádságai, egyéni csendességei:

Ha az evangéliumokat végignézzük, akkor látjuk, hogy Jézus földi életének minden fontos és döntő eseménye idején imádkozott. Amikor megkeresztelkedett, amikor a tanítványait kiválasztotta, vagy amikor a szenvedéseiről beszélt vagy megdicsőült, imádkozott. Jézus szüntelenül kapcsolatban volt az Atyával. Jézus egész életét végigkíséri az imádság. Azokat az imádságokat nevezzük egyéni csendességnek, amelyekben Jézus imádkozásának a tényéről tudósítanak az evangéliumok, de a tartalmáról nem. Jézusnak szüksége volt arra, hogy egyedül maradjon, hogy az imádság során erőt merítsen egy-egy előtte álló nehéz küldetéshez, feladathoz. Ezekből a leírásokból megérthetjük, hogy Jézus számára azért volt fontos az imádkozás, hogy minden döntést megbeszéljen az Atyával, és az Ő jóváhagyásával cselekedjen. Jézus egyéni imádságainak a tartalmát ritkán jegyzik fel a Szentírók. (Kivéve például a főpapi imát. János 17). Amikor a 72 tanítvány visszatér a küldetéséből, és Isten áldásairól, a Szentlélek munkájáról számolnak be, akkor Jézus felujjong. (Lukács 10,21-22)

Jézus imádságai tanítások: Az evangélium írói tanítási céllal jegyezték le ezeket az imádságokat, ezért Jézus imádságait is így kell olvasnunk a Bibliából, hogy azokból tanulni szándékozzunk.

Jézus imádságai arra tanítanak, hogy:

– Milyen helyzetekben imádkozunk?

Ha Jézus minden nehéz helyzet előtt imádkozott, akkor nekünk is, az Ő követőinek, ezt kell tennünk. Mert példát adott nekünk ebben.

– Milyen módon imádkozunk?

Elvonulva egy csöndes helyre, ahol nem vonja el semmi a figyelmünket, és csak Istenre figyelhetünk. A hozzáállásról pedig azt tanítja Jézus, hogy mindig az az első, hogy Isten mit akar. És nem Isten akaratát kell megváltoztatni, hanem az emberi akaratot kell az isteni szerint formálni, alakítani. Máté evangélista azt írja le, hogy az imádság legyen őszinte és bensőséges találkozás Istennel. Egyszerűen és közvetlenül, felesleges szöszaporítás nélkül imádkozunk. (Mt 6,5–8) Kitartóan. (Mt 7,7–11) Isten iránti teljes bizalommal kell imádkozni, tudva, hogy amit hittel kérünk, azt megadja Isten. (Mt 21,21–22) Jézus mindig örömmel és hálással imádkozott.

– Mit imádkozunk?

Erre az Úri imádság tanít meg. (Mt 6,9–13)

Márk 6,46:

Jézus gyakran vonult el imádkozni teljes magányában. Így tett az ötezer ember megvendéglése után is. A legtöbb embert érintő csoda után Jézus egy hegyre megy elcsendesedni. A hegy az Istennel való közelség szimbóluma. Isten számtalanszor hegyen jelent meg és adott kijelentést.

Imádság a Gecsemáné-kertben: (Márk 14,35–36)

Máskor Jézus mindig úgy vonult el egyéni imádságra, hogy nem kísérte el őt senki, nem volt háttérben senki. Most azonban a tanítványait kéri, hogy a háttérben támogassák őt. Elmondja nekik, hogy imádkozni fog. És meg is kéri őket, hogy támogassák őt a háttérben imával. Hogy mennyire nehéz lehetett ez az imádság Jézusnak, arra utal az, hogy még amikor együtt van Péterrel és Jánossal „rettegni és gyötrődni kezd”. (33. v.)

35. vers: Kevés helyen olvashatunk arról, hogy Jézus milyen testtartással imádkozott. Az ötezer ember megvendéglésénél Jézus a szeméit az égre emelte (Mk 6,41kk.). Itt azonban Jézus földre borul. Itt nem az általában használatos földre borulás kifejezést használja Márk evangélista. Hanem egyszerűen Jézus „földre borul”, amiben nem csak az Isten iránti hódolat van benne, hanem az is, hogy Ő maga az ereje végéhez érkezett. Ebből is látjuk, hogy Jézus földi útja végéhez közeledik.

Jézus az imádságában két dolgot kér Istentől:

- Ne következzen be a szenvedése.
- Ha Isten akarata a szenvedés, akkor történjen meg.

36. vers:

Jézus közvetlenül szólítja meg az Atyát, és nevezi apának. A magyar fordítás meg is hagyta az eredeti kifejezést: „Abbá”. Ez az Istennel való kapcsolat minőségére utal. Közvetlen és szeretetteljes kapcsolat. A pohár szimbóluma a szenvedés, a büntetés kelyhére, Isten büntetésére utal. Jézus nem akar szenvedni, de mégis akar, ha ez az Atya akarata. Ebből is látjuk, hogy nem az a baj, ha valaki nem akar valamit, hanem, ha az akaratát abban az esetben is érvényre juttatja, ha az ellenkezik Isten akaratával. Jézus egészen aláveti magát Istennek. Elfogadja, ha Isten a szenvedést rendelte el neki.

Jézus végül is egyedül marad a szenvedésben, a tanítványok a háttérben nem tudnak imádkozni. Neki egyedül kell ezen az úton végigmenni, ebben nem segíthet senki sem neki.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(Felhasznált irodalom: Horváth-Szabó Katalin: Vallás és emberi magatartás, Piliscsaba 2007)

Az Isten szól hozzánk: Imádságos lelkületre nevelés című koncentrikus kör része a lecke, ami elmélyíti az előzőekben hallottakat, „tanultakat”.

A mai fiatalok nehezen tudnak csendben maradni. Állandóan zajok veszik körül őket, a fülükben a fülhallgatóból szól a zene, tanulás közben hallgatják a kedvenc együttesüket, háttérben a tévé, rádió, megszólal a telefon, és ők maguk is sokat beszélnek. Legnehezebb számukra a másik meghallgatása, hogy ne csak a magukét mondják, hanem meg is hallják a másikat is. Éppen ezért fontosak az olyan játékok, amik segítik meghallani a csendet, és azt is, hogy a csendben mennyiféle hangot lehet hallani. Érdemes legalább egy perc teljes csendet kérni tőlük, és utána megbeszélni, hogy mennyire volt nehéz vagy sem számukra.

Református hagyományunk szerint általában sokat beszélünk, de az egyéni csendesség is jelen volt folyamatosan akár a bibliaolvasásban, akár az imádságban. Azonban a családok már egyre kevésbé közvetítik ezt az imádságot, a tanulók közül kevesen látják szüleiket, nagyszüleiket, hogy megélnék ezt. Természetéből adódóan a hittanoktatásban sem látnak erre követendő példát, hiszen a „belső szoba” éppen azért belső, hogy ne mások előtt történjen. Mégis tanítanunk kell számukra ezt az „eszközt” is, mert „az elmélkedés ... a szemlélődés sajátos állapotban történik, amikor az ember bizalommal telve ráhagyatkozik Istenre, a dolgok feletti kontrollt átadja Istennek, ennek ellenére nem passzív állapot, hanem aktív gondolkodás és

feladattudat kíséri. Ezek az imamódok az Istennel való kapcsolat eszközei, és a kinyilatkoztatott igazság mélyebb megértését és Isten átölelő szeretetének megtapasztalását szolgálják.” A vallástanár dolga, hogy végigbeszélgesse, hogy mit is jelent ez a belső szoba. Hogy kire, mire lehet zárt a fiatal, kire, mire nyitott, mit lehet hallani a csendben. Ennek keretében érdemes az imanapló jelentőségéről szót ejteni, hogy olyan, mint az emlékkövek, melyek Isten csodálatos szabadítására emlékeztették Izráel népét.

Az egyéni csendesség mellett, mint fogalom megjelenik a fohász is. A kettő közötti különbséget érzékeltethetjük egy egyszerű játékkal, amikor a csendben a vallástanár utasítására különböző hangokat adnak ki egyszerre, röviden: sóhaj, kiáltás, megkönnyebbülés stb. Ilyen lehet a fohász is az imádságok sorában. Míg az egyéni csendesség meghittségét, bensőségességét hangsúlyozhatjuk, addig a fohásznál a bárhol, bármikor felsóhajtó lélek jelenhet meg a tanulók számára. Mint egy mély lélegzetvétel.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

Minimum	Optimum
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ismerje és tudja segítséggel megfogalmazni, a jézusi imádkozás jellemzőit. ○ Tudja segítséggel a tankönyvi bibliai szöveget értelmezni. (Máté 6,5–6) ○ Ismerje és segítséggel értelmezze a lecke Igéjét: Jeremiás siralmi 3,26. 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Legyen képes elmondani, hogyan kell imádkozni Jézus példája nyomán. ○ Legyen képes a tankönyvi bibliai szöveg önálló értelmezésére és lényegének megfogalmazására: (Máté 6,5–6) ○ Tudja önállóan értelmezni és memorizálni a lecke Igéjét: Jeremiás siralmi 3,26.

ÓRAVÁZLAT–JAVASLAT

Fő hangsúly: Annak a segítése, hogy a tanuló keresse a saját életében az imádságos lelkület megvalósulásának lehetőségeit.

Kognitív cél: Rámutatás az imádságos lelkület fő jellemzőire.

Affektív cél: Az imádságos élethez való pozitív viszonyulás ébresztése és megerősítése.

Pragmatikus cél: Annak a segítése, hogy a tanuló keresse a saját életében az imádságos lelkület megvalósulásának lehetőségeit.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás

<p>Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása</p>	<p>1. Beszélgetési lehetőség:</p> <p>Házi feladatok „ellenőrzése” – a vállalkozók felolvashatják az imádságaikat</p> <p>Az énekeskönyvi megbeszélése</p> <p>Csend – hang játék, csukott szemmel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teljes csend, mit hallasz? - Különböző hanghatások, melyiket ismerik fel? - Saját hangunk, szavak nélkül: sóhaj, elégedetlenség, fájdalom, öröm, lihegés, könyörgés, megkönnyebbülés. - <p>Az egyes lépések között megbeszélni, hogy melyik volt jó, melyik nem, milyen érzéseket keltettek bennük. Miért nehéz csendet teremteni?</p>	<p>olló, telefon, ajtó, laptop, hangszóró, hangeffektek laptopon (autó, repülő, utca, fék, sziréna, madárcsicsergés, szél, tenger stb.)</p>
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>1. Jézus tanítása az imádságról – Mt 6,5-6 Keresd meg a kulcsszavakat!</p> <p>Melyik bibliai példázatot tudod a fenti szakaszhoz kapcsolni?</p> <p>Mit gondolsz, miért a belső szobát emeli ki Jézus?</p> <p>Mit mond el még Jézus az imádságról a Hegyi beszédben? Keresd meg! (Mt 5–7)</p> <p>A válaszok megbeszélése.</p> <p>2. Tanári felolvasás:</p> <p>Hallom a zenét, hallom a tévét, hallom a rádiót, hallom, hogy beszélnek, hallom az utca zaját, hallom a telefon csengését, hallom a veszekedést, hallom az ajtócsapkodást. Hallom a zajt... semmi mást nem hallok.</p> <p>Hallom, hogy kikapcsoltad, hallom, hogy elhalkul, hallom, hogy megáll, hallom, hogy felvetted, hallom, hogy letetted, hallom a hangod, hallom a hangom, hallom, hogy szólsz, hallom, mit mondasz. Hallom a csendet... Téged hallak. Kinyitom a szemem, ezer információ özönlik a szememen keresztül. Becsukom a szemem, tudok Rád figyelni. Kinyitom a szám, beszélek Hozzád,</p>	<p>Munkafüzet MFEI 63. o. 1. f. MFGY 47. o. 1. f.</p>

	<p>elmondom Neked. Becsukom a szám, beszélsz hozzám, elmondod nekem. Kinyitom a kezem, mert várlak Téged. Becsukom a kezem, mert könyörgök Neked. Kinyitom a szívem előtted, hogy lásd, mivel van tele. Becsukom a szobám, hogy csak Te tudd, éppen imádkozom.</p>	
Házi feladat	<ul style="list-style-type: none"> - Próbáljatok teljes csendet teremteni az osztályban! Milyen zajokat nem lehet kizárni? - Próbálj meg teljes csendet teremteni otthon legalább 10 percig! Használd ezt az időt imádságra! Írd le, hogy milyen volt! - Vezess egy hétig imanaplót! <p>Gyűjtsetek olyan helyeket, ahol szerintetek lehet egyedül csendben lenni!</p>	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Imádságra nevelés:

<p>Csukott és nyitott szemmel</p> <p>1. Imádkozás módjának ismertetése</p> <p>Feladatutasítás: Úgy fogunk imádkozni, hogy én mondom hangosan az imádság szövegét, ti pedig gondolatban követitek az imádságot, és ahogy halljátok, közben pedig nyissátok ki a szemeket, és csukjátok be, ahogy halljátok.</p> <p>2. Imádkozás</p> <p>A hittanoktató felolvassa a 80. oldalon lévő feketével szedett imádságot.</p>	<table border="1"> <tr><td>műfaj</td><td>többféle</td></tr> <tr><td>megfogalmazás</td><td>tankönyvi szöveg</td></tr> <tr><td>imádkozás</td><td>vezetett</td></tr> <tr><td>csoport felosztása</td><td>nincs</td></tr> <tr><td>kapcsolódás</td><td>TK 80. o.</td></tr> <tr><td>hely</td><td>óra közepe vagy vége</td></tr> <tr><td>fejlesztési terület</td><td></td></tr> <tr><td>hittanosok</td><td>magukban imádkozva követik a vezetett imádságot</td></tr> <tr><td>hittanoktató</td><td>felolvas</td></tr> <tr><td>eszközök</td><td>TK</td></tr> </table>	műfaj	többféle	megfogalmazás	tankönyvi szöveg	imádkozás	vezetett	csoport felosztása	nincs	kapcsolódás	TK 80. o.	hely	óra közepe vagy vége	fejlesztési terület		hittanosok	magukban imádkozva követik a vezetett imádságot	hittanoktató	felolvas	eszközök	TK
műfaj	többféle																				
megfogalmazás	tankönyvi szöveg																				
imádkozás	vezetett																				
csoport felosztása	nincs																				
kapcsolódás	TK 80. o.																				
hely	óra közepe vagy vége																				
fejlesztési terület																					
hittanosok	magukban imádkozva követik a vezetett imádságot																				
hittanoktató	felolvas																				
eszközök	TK																				

Élménypedagógiai játék: ALLITERÁLÓ KERESZTNÉVMONDAT

Szükséges eszközök: nincs

Időigény: 10 perc

Típus: ismerkedős, önismereti

Teológiai kapcsolódás:

Amikor magunkat bemutatjuk egy mondatban, akkor valami konkrét jót mondunk el magunkról. És ezért a konkrét jóért Istennek konkrétan köszönetet is lehet mondani.

Instrukciók:

Mondj egy mondatot a keresztnéved kezdőbetűjével, ami téged jellemez. Olyan hosszú legyen,

amilyen hosszú mondatot csak tudsz. (Pl. Nóri néha nevet, néha nem, néha nagyon, de nagyon.)

Megbeszélés:

A mondatodban elhangzott egy információ rólad. Mennyire jellemző rád ez az információ?
Hogyan tudnád ezt az információt Isten szolgálatába állítani?

Feladat:

Egyéni hálaimádságba foglald bele ezt a jellemződet.